

AZ ENERGIATUDATOSSÁG A VIZSGAKÖVETELMÉNYEKBE ÉS ÍRÁSBELI FÖLDRAJZ ÉRETTSÉGI VIZSGÁN

ÜTÖNÉ VISI JUDIT

Eszterházy Károly Egyetem – Oktatási Hivatal

A energiaforrásokkal való ésszerű gazdálkodás, az energiatudatos fogyasztóvá válás alapvető jelentőségű az emberiség jövője szempontjából. Ennek felismertetésében meghatározó szerepe van az oktatásnak, ezen belül is kiemelt szerep hárul a földrajzoktatásra. A tanulmány azt vizsgálja, hogy milyen mértékben van jelen az energiatudatosság, a megújuló energiaforrások hasznosítása a köznevelést lezáró, összegző jellegű földrajz érettségi követelményben illetve milyen mértékben kéri számon az ezzel kapcsolatos tudást magán az érettségi vizsgán. Az érettségit szabályozó részletes vizsgakövetelményeket kulcsszavas elemzés módszerével vizsgáltuk. A kulcsszavak az alábbiak voltak: megújuló energia, energiatakarékosság, fűtés, erőmű, tudatos energiafelhasználás, energiafogyasztás, energiahatékonyság, energiaválság. Az elemzés alapján megállapítható, hogy összesen 34 helyen találunk a vizsga tartalmát szabályozó dokumentumban valamilyen, az energiatudatossághoz kapcsolódó kulcsfogalmat. A kiválasztott kulcsfogalmak közül egyetlen olyan volt (energiatakarékosság), amelyik explicit módon nem fordult elő a vizsgakövetelményben.

Azt is megvizsgáltuk, hogy magukban az írásbeli érettségi feladatokban találunk-e és milyen arányban az energia környezeti szempontú megközelítéséhez kapcsolódó feladatokat. A feladatsorokat tartalom és feladattipológiai szempontból elemeztük. Az elemzésbe a 2012 és 2018 közötti tavaszi és őszi vizsgaidőszakok 11 emelt és 11 középszintű feladatsorát vontuk be. Az eredmények alapján megállapítható, hogy bár a környezeti tartalmak minden feladatsorban megjelentek, az energia mint tartalmi elem azonban nagyon kevés pontértékkel jelent meg a vizsgált időszakban, ez még inkább igaz a megújuló energiaforrások téma előfordulására. Mindössze 2 közép és 2 emelt feladatsorban találtunk a feladatok között az energiatudatossággal, a megújuló energiaforrásokkal kapcsolatos kérdéseket.

A helyzetfeltárás rávilágított arra, hogy mindenképpen nagyobb hangsúlyt kellene helyezni erre a szemléletformáló témára a vizsgák esetében is.

A kutatás a NKFIH, K-116595 kutatási programjának támogatásával valósul meg.